

Sygn. akt IV P 343/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 maja 2018 r.

Sąd Rejonowy w (...) IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Barbara Kokoryn
Protokolant:	st. sekr. sądowy Danuta Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 09 maja 2018 r. w (...)

na rozprawie sprawy z powództwa R. W.

przeciwko (...) Zarządowi (...) w O.

o odprawę emerytalną

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 15.623,34 (piętnaście tysięcy sześćset dwadzieścia trzy i 34/100) złotych tytułem odprawy emerytalnej z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 października 2017 roku, do dnia zapłaty, oddalając roszczenie w pozostałym zakresie,

II. nadaje wyrokowi w punkcie pierwszym rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 2.603,89 (dwa tysiące sześćset trzy i 89/100) złotych;

III. oddala wnioski stron o zasądzenie kosztów procesu.

Sygn. akt IV P 343/17

UZASADNIENIE

R. W. wystąpił z pozwem z dnia 20.10.2017r. przeciwko (...) Zarządowi (...) w O., domagając się zasądzenia na swoją rzecz odprawy emerytalnej w kwocie 15.623,34 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 października 2017r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. Powód uzasadnił żądanie tym, że po latach służby wojskowej z dniem 31.01.2003r., uzyskał emeryturę i w związku z zakończeniem służby otrzymał odprawę na podstawie art.84 ustawy z 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. W dniu 01.01.2006r. jako emeryt wojskowy podjął pracę w (...) Zarządzie (...), z którym w dniu 15.10.2017r. rozwiązał umowę, na mocy porozumienia stron w związku ze zmianą statusu pracownika –emeryta na status emeryta. Prawo do odprawy wynika, zdaniem powoda, z art.48ust.1pkt 6 Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Strefy Budżetowej. Według powoda jego okres zatrudnienia upoważniał go do odprawy w wysokości 6 miesięcznego wynagrodzenia.

Powód w piśmie procesowym złożonym dnia 31.01.2018r. sprecyzował wysokość roszczenia dochodzonego od pozwanego, wskazując że uprawniony jest do 6ciokrotności wynagrodzenia wyliczonego z zaświadczenia z (...) Zarządu (...) w O..

(...) Zarząd (...) w O. domagał się oddalenia powództwa i zasądzenia na jego rzecz kosztów procesu. Pozwany zarzucił, że powód nie udowodnił, iż łączący strony stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę, kwestionował posiadanie przez powoda statusu emeryta. Pozwany zgłosił zarzut naruszenia zasad współżycia społecznego przez powoda, albowiem otrzymał on odprawę w związku z zakończeniem służby wojskowej, która ma podobny charakter do odprawy emerytalnej. Dochodzenie kolejnej gratyfikacji w związku z zaprzestaniem aktywności zawodowej budzi – według pozwanego – uzasadniony sprzeciw.

Sąd ustalił, co następujące:

R. W. od dnia 31.01.2003r. ma ustalone bezterminowo prawo do emerytury wojskowej na podstawie ustawy z dnia 16.12.1972r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin. Zawodową służbę wojskową powód pełnił od 15.09.1970r. do 31.01.2003r. Przed podjęciem zawodowej służby wojskowej powód pracował uzyskał stopień magistra pedagogiki, powód zajmował stanowiska dowódcze. Powód w związku ze zwolnieniem z zawodowej służby wojskowej otrzymał odprawę. (dowód :bezsporne, zaświadczenie- k.6, dokumenty w aktach osobowych powoda)

Od dnia 01.01.2006r. R. W. jako emeryt wojskowy podjął pracę w (...) Zarządzie (...). Powód zatrudniony został w (...) (...) w O. (wcześniej Wojskowym (...) Zarządzie (...) w O.) na stanowiskach: samodzielnego referenta ds. gotowości bojowej, kierownika sekcji administracyjno-gospodarczej, starszego specjalisty ds. administracyjnych i gotowości bojowej. Otrzymał nagrodę jubileuszową za 40 lat pracy w dniu 4.04.2012r., a 4.04.2017r., po 45 latach pracy. W dniu 15.10.2017r. rozwiązał umowę z pozwanym, na mocy porozumienia stron w związku ze zmianą statusu pracownika –emeryta na status emeryta. Wynagrodzenie powoda wynosiło 2.212,60zł. (bezsporne, świadectwo pracy k.7, zaświadczenie k.26)

W dniu 8 czerwca 1998 roku zawarty został Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Strefy Budżetowej, obowiązujący między innymi u pozwanego.

W myśl art.48 ust.1 ww. Układu pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna, której wysokość była zależna od stażu pracy. Odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia przysługiwała po 35 latach pracy. (bezsporne, układ zbiorowy k.18-51, stout – k.24-25)

Powód w czasie zatrudnienia u pozwanego pobierał emeryturę wojskową. Pobieranie emerytury wojskowej powód kontynuował po ustaniu zatrudnienia u pozwanego. (bezsporne)

Pismem z dnia 08.09.2017r. powód zwrócił się do pozwanego o wypłatę odprawy emerytalnej. Pozwany odmówił, wskazując na rozbieżności w orzecznictwie w zakresie wypłaty odprawy dla emerytów – byłych żołnierzy zawodowych. Pozwany podtrzymał swoje stanowisko również po wezwaniu do zapłaty skierowanym przez powoda 20 listopada 2017r. (pisma w .8-9, pisma w aktach osobowych –k.145-146)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Ustalony stan faktyczny wynikał z dokumentów, nie był sporny między stronami. Spór dotyczył prawa.

Skoro powód dochodził odprawy emerytalnej na podstawie art. 92⁽¹⁾ ustawy kodeks pracy z dnia 26 czerwca 1974 roku oraz w oparciu o przepis art.48 ust.1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Strefy Budżetowej, to był zobowiązany do udowodnienia zatrudnienia przez okres co najmniej 35 lat i rozwiązania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę. Przedłożone dokumenty potwierdziły, że staż pracy powoda wynosił ponad 45 lat. Zgodnie z normą prawną PUZP, pracownikowi przechodzącemu na

emeryturę lub rentę inwalidzką przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości zależnej od stażu pracy. Do okresu pracy uprawniającego do odprawy wliczeniu podlegały wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia, a także okresy odbywania czynnej służby wojskowej, służby w organach bezpieczeństwa publicznego, inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegały wliczeniu do okresu pracy, od którego zależały uprawnienia pracownicze. W myśl zatem art.48 ust.3 w zw. z art.37 ust.3 i 4 Układu, powód nabył prawo do maksymalnej odprawy, w wysokości 6 miesięcznego wynagrodzenia.

Bezsporne było, że powód, przed zatrudnieniem u pozwanego, otrzymał odprawę w związku ze zwolnieniem ze służby wojskowej, przewidzianą w art. 84 ustawy z dnia 30 czerwca 1970r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Uzasadnionym jest zatem odniesienie się w pierwszej kolejności do charakteru tejże odprawy.

Stanowisko w tym zakresie zajmował Sąd Najwyższy, a Sąd Rejonowy w całości podziela tezy zawarte w wyroku z dnia 09 grudnia 2015 roku, w sprawie o sygn. I PK 1/15. Sąd Najwyższy wskazał, że „żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a odprawa przewidziana w art. 84 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U. z 1997r. Nr 10, poz. 55 ze zm.) w związku z art. 17 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 693 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2004 r., nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, do którego prawo zostało ustanowione w art. 92¹ § 1 KP. W konsekwencji otrzymanie odprawy przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, niezależnie od charakteru tego świadczenia, nie wyłącza - na podstawie art. 92¹ § 2 KP - prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę i związanej z tym utraty statusu pracownika. Ponadto otrzymanie przez żołnierza zawodowego zwolnionego ze służby wojskowej odprawy przewidzianej w art. 17 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (t.j. Dz.U. z 2012 r. Nr 76, poz. 693 ze zm.) w związku z art. 84 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 10, poz. 55 ze zm.), nie pozbawia go prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi w związku z przejściem na emeryturę (art. 92¹ KP)”. W uzasadnieniu cytowanego wyroku podano dodatkowo, że „z przepisu tego, odczytywanego w powiązaniu z art. 75-79 i art. 84 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych jasno wynika, że odprawa ta przysługiwała niezależnie od przyczyn zwolnienia ze służby (mogła być również przyznana w obniżonej wysokości w przypadku zwolnienia ze służby wskutek utraty stopnia wojskowego albo skazania na karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) - art. 17 ust. 6 zdanie drugie ustawy o uposażeniu żołnierzy, a jej wysokość uzależniona była przede wszystkim od długości okresu służby (wysługi). Świadczenie to miało zatem charakter gratyfikacji za odbytą służbę, a nie rekompensaty za utratę zatrudnienia wykonywanego w ramach stosunku służby w związku z nabyciem uprawnień do zaopatrzenia emerytalnego. Trudno również przyjąć, że przedmiotowa odprawa zmieniała swój charakter i funkcję w zależności od tego, czy po zwolnieniu ze służby wojskowej żołnierz zawodowy nabywał uprawnienia emerytalne i z nich korzystał.” Powołany pogląd ten jest ugruntowany, wcześniejszą został wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1989 roku (w sprawie o sygn. III PZP 52/88), zgodnie z którą urzędnikowi państwowemu przechodzącemu na emeryturę lub rentę inwalidzką na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) przysługuje jednorazowa odprawa przewidziana w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 1982r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 214 ze zm.) także wtedy, gdy przed podjęciem pracy w urzędzie państwowym otrzymał odprawę z tytułu zwolnienia z wojskowej służby zawodowej (OSNC 1989/12/190). Sąd Najwyższy już wtedy, słusznie zwrócił uwagę na odmienny charakter i cel jakiego służy odprawa emerytalna i odprawa w związku ze zwolnieniem z zawodowej służby wojskowej.

Podsumowując tę część rozważań podkreślić należy, iż odprawa przyznawana w związku z zakończeniem służby wojskowej (nawet jeżeli jej zakończenie wiązało się z nabyciem uprawnień emerytalnych), nie jest w istocie odprawą emerytalną tożsamą z przewidzianą w art. 92¹ § 1 kp i Regulaminie obowiązującym u pracodawcy. W związku z tym, powód mógł nabyć prawo do odprawy emerytalnej przy spełnieniu przesłanek przewidzianych w art. 92¹ § 1 kp.

Przeszkodą do nabycia odprawy emerytalnej nie mogło być to, że powód po zakończeniu zatrudnienia u pozwanego nadal pobierał emeryturę wojskową, nie zaś emeryturę z powszechnego systemu ubezpieczeń. Uzasadniając uchwałę

z 31 maja 1989 r. (III PZP 52/88) Sąd Najwyższy istotnie stwierdził, że „warunek przejścia z urzędu państwowego na emeryturę lub rentę inwalidzką zostanie spełniony jedynie wówczas, gdy urzędnik państwowy przejdzie na emeryturę lub rentę inwalidzką na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.)”. Wskazać należy, że Sąd Najwyższy w przywołanej uchwale nie zajmował się bezpośrednio tą kwestią, a przytoczony pogląd został wyrażony niejako przy okazji. Sąd popiera tezę uzasadnienia wyroku z dnia 09 grudnia 2015 roku, w sprawie o sygn. I PK 1/15, mimo, że w cyt. w pismach późniejszym orzecznictwie (wyrok z 11 października 2007r. III PK 40/07, wyrok z 4 grudnia 2013r. II UK 223/13) Sąd Najwyższy zdecydowanie nie podzielił zapatrywania wyrażonego w uchwale z 31 maja 1989r. Zgodzić należy się z poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2015r. I PK 1/15, że art.92¹§1kp nie uzależnia prawa do odprawy od przejścia na emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jak czynił to wprost art. 39 kp w brzmieniu obowiązującym przed 1 czerwca 2004r., a zaprezentowana przez pozwanego wykładnia prowadziła do pozbawienia prawa do odprawy emerytalnej zarówno pracownika, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę co prawda przewidzianą w art. 24 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.), jednak przysługującą z odrębnego Funduszu Emerytur Pomostowych (art. 29 ust. 1 i art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych; (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 965 ze zm.), jak i pracownika, który w sytuacji zbiegu prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz emerytury.

W świetle zatem powyższego brak jest podstaw do oddalenia powództwa z uwagi na to, że powód w trakcie trwania stosunku pracy miał już nabyte uprawnienia emerytalne i w związku z tym po zakończeniu pracy nie stał się emerytem uprawnionym do odprawy. Sąd poparł tezę wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2010 r. sygn. akt II PK 239/09 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2000 r., sygn. akt I PKN 700/99, OSNAPIUS 2001 Nr 15, poz. 486, z których wynika, że do nabycia prawa do odprawy emerytalnej istotne znaczenia ma przejście na emeryturę połączone z definitywnym ustaniem stosunku pracy, czyli zamiana statusu prawnego z pracownika na status emeryta przez pracownika, który w związku z ustaniem stosunku pracy korzysta z uzyskanych uprawnień emerytalnych.

Przypomnieć należy, że powołany przepis art. 92¹ kp nie wyklucza istnienia przedmiotowego związku w przypadkach, w których nabycie uprawnień emerytalnych lub rentowych poprzedza ustanie stosunku pracy, gdyż nabycie przez pracownika prawa do emerytury, przyznanie mu świadczenia czy jego wypłata nie stanowią zdarzeń powodujących ustanie zatrudnienia. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2007r. sygn. akt III PK 40/07 LEX nr 338805). W niniejszej sprawie zaistniała taka właśnie sytuacja. To, że powód przed nawiązaniem stosunku pracy nabył uprawnienia emerytalne nie oznacza, że wykluczone jest jego prawo do odprawy emerytalnej w związku z zakończeniem stosunku pracy i zmianą statusu pracownika-emeryta wojskowego, na status emeryta. Do rozwiązania stosunku pracy doszło w związku ze zmianą statusu na status emeryta. Spełnione zostały zatem przesłanki z art. 92¹ par. 1 kodeksu pracy, które przewidują kiedy pracownikowi przysługuje prawo do odprawy emerytalnej, a także z art.48 ust.1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Strefy Budżetowej obowiązującego u pozwanego. Roszczenie o odprawę emerytalną związane jest z rozwiązaniem stosunku pracy i staje się wymagalne po dniu rozwiązania umowy o pracę. (zob. wyrok SN z dnia 9.04.1998r., I PKN 509/97).

Wobec powyższego, na podstawie art. 92¹ §1 kodeksu pracy z dnia 26 czerwca 1974 roku w zw. z art. 48 ust.1 cyt. Układu, Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku zasądając bezsporną kwotę 15.623,34zł, stanowiącą odprawę w wysokości równoważności 6 miesięcznego wynagrodzenia. Sąd zasądził zgodnie z żądaniem od następnego dnia po ustaniu stosunku pracy, czyli 16.10.2017r. odsetki ustawowe za opóźnienie w płatności, a nie od „zwłoki” - chwili wezwania do zapłaty 08.09.2017r. (k. 8). W tej sytuacji Sąd rozstrzygnął jak w pkt I sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Pozwany przegrał sprawę więc w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, jest zobowiązany do zwrotu powodowi kosztów poniesionych w związku z wytoczeniem powództwa. Powód co prawda wygrał sprawę, ale nie był reprezentowany przez pełnomocnika, zatem w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie

z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2016r., poz. 1668) i § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2016r., poz. 1667), nie wykazał poniesienia kosztów procesu jak w punkcie II wyroku.

Sąd orzekł o rygorze natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 477² § 1 k.p.c. jak w punkcie III wyroku.

SSR Barbara Kokoryn